

OPĆINA LIVNO
brošura

Veljača, 2015. godine

...Livno je grad u jugozapadnom dijelu BiH. Spada u gradove čiji se postanak i trajanje vezuju za milenijски tijek vremena. Grad sa dugom tradicijom, pisani izvori potvrđuju da je najstariji na ovim prostorima, proslavio je 1122. obljetnicu prvog pisanog spominjanja...

...Duga tradicija supstrata urbane civilizacije Livna postoji još iz povijesnih vremena...

...Od svog nastajanja imao je urbanu karakteristiku i zadržao je do današnjih dana. Za Livno se uistinu može reći da je to grad sa svim potrebnim segmentima...

... To je grad umjetnika! Gabrijel Jurkić je naš najpoznatiji slikar njegov stalni postav je u Muzeju i galeriji Gorica...

...Na prostranstvu Kruzi obitava krdo poludivljih konja o kojima pišu i pričaju svjetski mediji...

...Livno je bogato prirodnim resursima. Ima tri rijeke, najveću akumulaciju u Europi - Buško jezero. Stoga ima i odlične uvjete za bavljenje gospodarskim, sportskim i turističkim ribolovom...

...Položaj Livna iznimno je povoljan za povezivanje s koridorima autocesta u regiji...

... Posljednjih godina općina je mnogo ulagala na infrastrukturnom planu...

...Livno ima tri gospodarske zone *Jug, Begovača i Brda*...

...Započela su i konkretna ulaganja kako domaćih tako i stranih investitora...

...Želje i htjenja investitora Općini Livno su na prvom mjestu te čine sve kako bi olakšala put do zajedničkog uspjeha...

...Vi kao potencijalni investitori pronađite te u ovom vodiču sve što vam je potrebno za pokretanje poslovanja u Livnu...

PREDNOSTI I MOGUĆNOSTI OPĆINE LIVNO

- položaj općine (između Dalmacije i srednje Bosne), tranzitno područje
- dovoljne količine kvalitetne vode na izvorištima za cijeli prostor općine
- postojanje projekata za izgradnju objekata vodoopskrbnog sustava
- povoljan položaj naselja za rješavanje izgradnje kanalizacijskog sustava
- sva naseljena mjesta na prostoru Općine imaju električnu energiju
- relativno lako povezivanje sa koridorima autocesta u regiji
- razvoj vodnoga prometa (jezero)
- razvoj zračnoga prometa
- realizacija vodovodnog sustava i stavljanje pod nadzor i upravljanje kompletne vodoopskrbe na području općine
- odvajanje oborinske i fekalne kanalizacije
- izgradnja regionalne deponije za odlaganje otpada
- iskorištavanje velike količine vode za pokretanje ratarstva i stojarstva
- proizvodnja i trgovina pitke vode
- mogućnost proizvodnje električne energije (obnovljivi i neobnovljivi izvori)

PRILIKA ZA INVESTITORE

GOSPODARSKE ZONE

S ciljem stvaranja boljih uvjeta za potencijalne investitore i privlačenja stranih ulagača u Općini Livno formirane su tri Gospodarske zone *Jug*, *Begovača* i *Brda*.

Cilj je bio stvaranje boljih uvjeta za investitore, poticanje ulaganja u proizvodnu djelatnost a time i otvaranje novih radnih mjesta i smanjenja broja nezaposlenih.

Područje općine Livno

Gospodarska zona JUG

GOSPODARSKA ZONA JUG

Na površini nešto veće od trideset sedam hektara formirana je Gospodarska zona *Jug*. Smještena je uz magistralni put, a od središta grada udaljena je osamsto metara. U zoni je otvoreno nekoliko poslovnih objekata trgovinske, uslužne i proizvodne djelatnosti. Zaposlenje je u toj gospodarskoj zoni pronašlo oko stotinu šezdeset radnika.

GOSPODARSKA ZONA BEGOVAČA

Gospodarska zona *Begovača* se prostire na trideset pet hektara, smještena je uz magistralni put i od središta grada udaljena dva kilometra. Do sada je iskorišteno etnaest hektara površine zone. Otvoreno je šest proizvodno-prerađivačkih pogona i izgrađena su dva objekta s uslužnim djelatnostima. U tim poslovnim objektima zaposleno je stotinjak radnika.

POLJOPRIVREDNO PROIZVODNA ZONA BRDA

Nakon izgradnje i završetka poslovnih zona Begova a i Jug javlja se realna potreba za izgradnjom poljoprivredno-proizvodne poslovne zone, kako bi se zadovoljile potrebe gospodarskog razvitka op ine Livno. Temeljni cilj izgradnje nove gospodarske zone je da pove anjem broja novih poslovnih lokacija i poticanjem gospodarstvenika na ulaganje omogu i otvaranje novih radnih mjesta. Od davnina se stanovništvo livanjskog kraja bavi sto arstvom i zemljoradnjom pa se izgradnjom poljoprivredno-proizvodne zone nastoji stimulirati gospodarstvenike i osmisliti poljoprivrednu proizvodnju.

Šire podru je poljoprivredno-gospodarske zone Brda

Lokacija gospodarske zone Brda (Livanjsko polje, između sela Grborezi i Orguz), motivirana je strateškim pravcem ruralnog razvoja i poljoprivrednog sektora koji tradicionalno zauzima važno mjesto u op ini Livno. (Otvora mogu nosti korištenja prirodnih resursa i razvoj ruralnog područja, što je osnovni cilj osnivanja zone Brda.) Zona je namijenjena za mala i srednja poduze a i mala poljoprivredna gospodarstva u op ini Livno.

Poljoprivredno-proizvodna zona Brda ima za cilj, promicanje i podršku razvoja postoje ih i osnivanje novih poduze a, promicanje i podršku stvaranju novih radnih mjesta, privu i nove investicije u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambeno-prera iva koj industriji, podizanje poduzetni kog duha i svijesti.

POTICAJI I OLAKŠICE OPINE LIVNO

Komunalna pristojba za izgradnju objekata

Za izgradnju objekata, ekonomskih dvorišta i drugih građevina koje služe za otvaranje pogona u proizvodnim djelatnostima iz oblasti poljoprivrede, prehrambene i drvne industrije, a nalaze se izvan šeste zone gradskog područja ne naplaćuje se komunalna pristojba. Ova olakšica regulirana je Odlukom o općinskim komunalnim pristojbama za građevinske objekte i objavljena je u Službenom glasniku Općine Livno, br 1/14.

Subvencioniranje kamata

Također Općina Livno subvencionira i kamate na investicijske kredite. Naime, za sve investicijske kredite u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji Općina subvencionira kamate u cijelom roku otplate kredita u iznosu od polovice te kamate, a do maksimalnog postotka od 3,5 %. Visina kredita može biti maksimalno 30.000,00 konvertibilnih maraka s maksimalnim rokom otplate od pet godina.

LIVANJSKI SIR

Klimatski uvjeti, tradicija, izvanredni prirodni pašnjaci i livade, raznolikost vegetacije i dugogodišnja tradicija, uvjetovali su proizvodnju nadaleko poznatog livanjskog sira. Tradicija proizvodnje mlijeka i mlije nih proizvoda i prera evina traje stolje ima Ukupna proizvodnja kravljeg mlijeka na podru ju op ine Livno u 2013. godini iznosila je oko 9.900.000 litara, a od ukupne proizvedene koli ine mlijeka otkupom je obuhva eno 8.514.000 litara. Danas na podru ju Livna djeluju nekoliko ve ih mljekara i sirarni : „Mljekara Livno“, „Pu a“, „Suša“, „Orman“ te veliki broj proizvo a a na obiteljskim gospodarstvima.

Izložba sira u Livnu

LIVANJSKO POLJE

Livanjsko polje je izvanredan prirodni fenomen. S površinom od 49 tisuća hektara jedno je od najvećih kraških polja u svijetu, sa izuzetnim prirodnim vrijednostima i destinacijama.

Livanjsko polje

POLJOPRIVREDA

Na području općine Livno organizirana je poljoprivredna proizvodnja kako za vlastite potrebe tako i za tržište. Najveći broj poljoprivrednih gospodarstava općine Livno ima zemljišni posjed od tri hektara.

Općina Livno dodjeljuje u zakup veliku raspoloživih poljoprivrednih površina kojima upravlja Općina.

STOJARSTVO

Najznačajnije grane stojarstva su govedarstvo i ovčarstvo.

Ovce na ispaši

Livanjsko područje je ekološki je isto i zdravo te ima dobre preduvjete za raznovrsne programe proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda. Nastoji se voditi računa i o uvjetima postojećeg razina ekološki zdravog proizvodnog područja.

Na ovom području duga je tradicija uzgoja ovaca i proizvodnje mesa, mlijeka i vune te tehnologija njihove prerade (sir, kiselo mlijeko, i sušeno meso). Postoje i mljekare do sada omogućavaju siguran otkup.

Svinjogojstvo se uglavnom bazira na uzgoj svinja za bekonski tov i klanje za vlastite potrebe. U Livnu postoji nekoliko svinjogojskih farmi veće kapaciteta, kao i jedan registrirani obrtni objekat za izradu proizvoda od mesa (kobasica, trajnih i polutrajnih suhomesnatih proizvoda).

BILINOGOJSTVO – BILJNA PROIZVODNJA

Ljekovito bilje

Na području Općine uzgajaju se žitarice, povrtna i krmna kultura. Od žitarica najzastupljenije su: jara i ozima ječam, jara i ozima pšenica, raž, zob i kukuruz. Od povrtnih kultura najzastupljenije su: krumpir, kupus, crni i bijeli luk, grah, grašak, mrkva, peršin, salata, paprika, krastavac, rajčica i druge povrtna kultura.

LJEKOVITO, AROMATI NO I MEDONOSNO BILJE

Naj eš e ljekovito bilje koje se nalazi na prirodnim površinama jest stolisnik, maj ina dušica, pelin, metvica, lincura, zova, kantarion, vrijesak. Šumski plodovi: lješnjak, šipak, mokinja, malina, kupina, jagoda, divlje jabuke i kruške. Gljive: vrganj, smr ak, sun anica.

Aromati no i medonosno bilje

P ELARSTVO

Kao grana poljoprivrede po elo se razvijati i komercijalno p elarstvo. Med je najpoznatiji i najzna ajniji p elinji proizvod. Osim meda zna ajni su i drugi p elinji proizvodi kao što su vosak, mati na mlije , propolis i dr. koji imaju veliki zna aj u medicini i farmaceutskoj industriji. Velika je prednost livanjskog kraja u mogu nosti proizvodnje meda u ekološki istim uvjetima, ija je cijena na tržištu znatno ve a.

P elinje sa

PRIRODNI POTENCIJALI

LIVANJSKE RIJEKE

Rijetko je koja op ina bogata vodom kao livanjska. Tri rijeke protje u kroz Livno i to: Bistrica, Žabljak i Sturbate jezera Buško i Mandak. Ovako vodama bogat kraj stvara izvanredne uvjete za bavljenje gospodarskim, športskim i turisti kim ribolovom.

Rijeka Bistrica

Športski ribolov

Pastrva

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

BIOMASA

Korištenje biomase kao izvora energije nudi velike prednosti u usporedbi s tradicionalnim izvorima energije kao i drugim obnovljivim izvorima. Biomasa u obliku ogrjevnog drveta i drvenog ugljena je trenutno rastući izvor energije u Bosni i Hercegovini, čija potrošnja se procjenjuje na 1.464.400 tona u 2003. godini. U 2003. godini udio biomase u ukupnoj potrošnji energije iznosio je oko 4,2%.

GRADSKA TOPLANA-ESCO ECO ENERGIJA

U Livnu je 2008. godine započela toplifikacija grada. Naime, na prijedlog općinske uprave formirano je poduzeće *Esco Eco Energija* temeljem javnog privatnog partnerstva Općine Livno i poduzeća *Dvokut-pro*, u omjeru vlasništva od 10 % Općine i 90 % *Dvokut-pro*. Nakon formiranja poduzeća započelo je renoviranje objekta gradske toplane koji je od prestanka rada do obnove postao odlagalište otpada.

Gradska toplana

Objekt toplane je rekonstruiran, instalirano je postrojenje od 2 MW toplinske energije koja se dobiva iz biomase. Toplana zagrijava dobar dio stambenih zgrada, te objekte Osnovne škole *Ivan Goran Kovačić*, *Srednje Ekonomske škole*, *Dječji vrtića* *Pelice*, zgradu *Narodnog sveučilišta*, *MUP-a HB županije*, *Županijske bolnice* *Fra Mihovil Šušteršič*.

PRVA SOLARNA ELEKTRANA

ENERGIJA SUNCA

Veliki broj sunanih sati pruža velike mogućnosti u korištenju sunčeve energije. Tako je Livno dobilo i prvu solarnu elektranu snage 79 kW/h. Naime, na krovu zgrade gradske toplane postavljeni su solarni paneli, a licencu za puštanje u rad elektrane poduzeće ESCO ECO ENERGIJA dobilo je od federalnog Regulatornog povjerenstva za energiju. Tako je ova toplana nastavila svoj rad korištenjem obnovljivih izvora energije.

Postavljanje solarnih panela na gradsku toplanu

Ina e gospodarsko društvo Esco eco energija je sudionik mnogih projekata koji se odnose na obnovljive izvore energije, energetske uinkovitost i smanjenje štetnih emisija na okoliš. Jedan je od inicijatora osnivanja udruge *Biomasa* u BiH i dobitnik je Energy globe nagrade za BiH u 2013. Funkcioniranje toplane u Livnu, s obzirom na trend u svijetu kada su u pitanju obnovljivi izvori energije, svakako može poslužiti kao primjer za proizvodnju energije iz prihvatljivih, obnovljivih izvora.

ENERGIJA VJETRA

Bosna i Hercegovina ima određene potencijale pogodne za ekonomski isplativo iskorištavanje energije vjetra u cilju dobivanja električne energije. Mjerenja karakteristika vjetra, sa adekvatnom tehnologijom i tehnikom, u cilju instaliranja vjetroelektrana otpočela su još 2002. godine. Dosadašnje analize su pokazale da značajan potencijal korištenja energije vjetra postoji na području općine Livno.

TURIZAM

Livanjsko kulturno ljeto

Livanjsko kulturno ljeto

Turizam i ekologija su grane gospodarstva koje bilježe stalni rast na globalnoj razini, pri emu mnoge zemlje u tome prepoznaju mogu nost za ja anje cjelovitog gospodarstva.

Livanjske rijeke i jezera, prekrasno polje, planinski predjeli pogodni za razvoj turizma i poznati poludivlji konji na Kruzima, predstavljaju turisti ku zonu koja je od velike važnosti za razvoj gospodarstva op ine Livno.

Jezero Mandek

Hidroakumulacija Buško blato

Livno ima ne mali broj kulturno-povijesnih znamenitosti, arheoloških nalazišta i spomenika. Osnivanje obiteljskih gospodarstava s turisti kom ponudom je najbolji na in na koji se ovi turisti ki potencijali mogu aktivirati.

REGULACIJSKI PLAN ZA SPORTSKO-REKREACIJSKI CENTAR VAGANJ

U dinarskom gorju, tridesetak kilometara jugozapadno od središta Livna, na obroncima planine Kamešnice nalazi se prijevoj Vaganj. Njegov položaj nudi atraktivno turističko odredište. Nadmorska mu je visina oko tisuću i sto metara i ima odlične prirodne i klimatske preduvjete za razvoj zimskog i ljetnog turizma. Zimi je ovaj lokalitet, odnosno njegovo neposredno okruženje, atraktivan za skijaše, a ljeti, u razdoblju vedrih i sunanih dana se pruža pogled ka moru. Oko dva kilometra južno od Vagnja je najviši vrh planine Kamešnice Konj (1854 m), na kojem se nalazi prostor za skijalište. Još tridesetih godina prošloga stoljeća na padinama Vagnja održavana su natjecanja u skijanju.

Kamešnica pod snijegom

Područje Vagnja je, zbog povoljnog zemljopisnog položaja i klime, pogodno za rekreaciju i odmor. Izgrađena je cesta Livno-Vaganj-Sinj kojom se put iz Livna do Splita u Republici Hrvatskoj skraćuje za oko dvadeset kilometara, a to je ujedno i najkraća dionica puta od Dalmacije prema Središnjoj Bosni.

Cesta preko Vagnja

Općina Livno izradila je Regulacijski plan „Vaganj“ kojim je reguliran na in gradnje i uređenja samog prostora koje predstavlja atraktivno vikend naselje. U dogledno će

vrijeme biti izgrađeni smještajni kapaciteti za turiste, skijaše kao i druge posjetitelje tijekom cijele godine.

DIVLJI KONJI S KRUGA

Divlji konji s Kruga

Konji na pojilu

Na ogromnim prostranstvima netaknute prirode Livanjskog polja, samo desetak kilometara udaljenih od grada Livna, opuštaju i mir koji vlada ovim područjem narušava galop više od dvije stotine divljih konja! Oni koje put nanese na područje Kruzi, od Koričine do Borove glave, impresioniraju i oduševljavaju i prizor krda divljih konja, koji u potrazi za dobrom travom, soli i vodom dnevno pređu i na desetine kilometara. Divlji konji na ovim prostranstvima, skoro pedeset godina žive pod otvorenim nebom, prepušteni sami sebi, nemilosrdnim vremenskim uvjetima, jakim zimama i napadu divljih životinja kojih u okolnim šumama ima mnogo.

Konji u igri

KULTURA

Franjeva ki muzej i galerija Gorica

Jedna od najznačajnijih kulturnih institucija u Livnu je Franjeva ki muzej i galerija Gorica. Bavi se sakupljanjem, zaštitom, čuvanjem, konzerviranjem, objavljivanjem i prezentiranjem kulturne baštine. U muzeju su etnografska, sakralna, arheološka, numizmatička i zbirka starog oružja. U starom djelu muzeja je i stalni postav najpoznatijeg livanjskog slikara Gabrijela Jurkovića. Muzejsko osoblje brine se i o samostanskoj knjižnici koja broji oko 38 tisuća naslova.

Franjeva ki samostan i Muzej Gorica

Narodno sveučilište Livno

U sklopu ove kulturne institucije djeluje gradska knjižnica. Također institucija raspolaže i sa kino dvoranom u kojoj se pored kino projekcija održavaju kazališne predstave, koncerti, promocije te drugi prigodni sadržaji.

Zgrada Narodnog sveučilišta

U Livnu djeluju brojne udruge iz različitih područja kulturnih djelatnosti.

LIVANJSKO KULTURNO LJETO

„Livanjsko kulturno ljeto“ manifestacija je u organizaciji Općine Livno. Predviđena je niz događanja tijekom mjeseca srpnja i kolovoza. U programu su izložbe fotografija, sajamovi knjiga, kazališne predstave, edukativni program, večeri poezije, izložbe slika, književne večeri te koncerti zabavne glazbe.

Cilj manifestacije je obogatiti turističku ponudu u gradu Livnu tijekom ljetnih mjeseci, promovirati kulturu grada, njegovati kulturnu baštinu i tradiciju ne samo livanjskog kraja nego i šire.

Izložba fotografija (Livanjsko kulturno ljeto)

FOTOGALERIJA

Zgrada Op ine Livno

Zgrada Op ine Livno(no u)

Trg kralja Tomislava

Korito rijeke Bistrice

Trg kralja Tomislava

Trg kralja Tomislava

Do ek Nove godine na Trgu

Sajam domaćih proizvoda na Trgu

Ulica kneza Mutimira-Korzo

Zgrada Narodnog sveučilišta

Dječje igralište u parku

Obnovljeni gradski park

Obnovljeni gradski park

Livno pod snijegom